

Με το σημερινό τεύχος η *Ουτοπία* εισέρχεται στο 18ο έτος. Αλλά το τεύχος αυτό συμπίπτει με την ανάληψη της εξουσίας από το σοσιαλιστικό (όπως αυτοπροσδιορίζεται) ΠΑΣΟΚ. Ας σχολιάσουμε λοιπόν τη σημερινή «στιγμή», δοθέντος ότι «η θεωρία και ο πολιτισμός» δεν ήταν ποτέ ανεξάρτητα από την πολιτική. (Η πολιτική έχει πάντα ένα έστω και ανομολόγητο κοσμοθεωρητικό υπόβαθρο, και αναδραστικά επηρεάζει τη θεωρία και τον πολιτισμό.)

Λοιπόν, ύστερα από μια μακρά και απογοητευτική προεκλογική περίοδο, κατά την οποία δεν έγινε ουσιαστική συζήτηση για τα μεγάλα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας, το ΠΑΣΟΚ επανήλθε στην εξουσία! Τι μπορούμε ίσως να περιμένουμε από τη νέα κυβέρνηση; Επί του παρόντος, μεγάλα λόγια και υποσχέσεις και πρώτα δείγματα αντιλαϊκών μέτρων και αστυνομικής τρομοκρατίας. Αλλά, πίσω από τα λόγια και τις προθέσεις, υπάρχει μια συγκεκριμένη πραγματικότητα: το ΠΑΣΟΚ δεν είναι Ν.Δ. Το ΠΑΣΟΚ ταυτίζεται με τη Ν.Δ. σε ό,τι αφορά τα προβλήματα στρατηγικής σημασίας, ενώ ταυτόχρονα δεν ταυτίζεται με τη Δεξιά λόγω της προϋστορίας του και της σοσιαλδημοκρατικής του κατάληξης. Τι σημαίνει αυτό;

Το ΠΑΣΟΚ έχει οριστικά ενταχθεί στην ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία, η οποία με τη σειρά της αποτελεί το δεύτερο μεγάλο ρεύμα της αστικής πολιτικής στην Ευρώπη. Η σημερινή σοσιαλδημοκρατία, έχοντας εγκαταλείψει τις σοσιαλιστικές διακηρύξεις, ακόμα και τον ήπιο κείνσιανισμό, επιχειρεί να διαχειριστεί την οικονομική, πολιτική και πολιτισμική κρίση της «ενωμένης ως έχει (και μη ενωμένης) Ευρώπης και των πολυεθνικών» αλλά και των αντικρουόμενων εθνικών συμφερόντων. Με ποιο τρόπο; Εγκαταλείποντας όλο και περισσότερο τα όποια στοιχεία κοινωνικού ριζοσπαστισμού είχαν περισωθεί μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ειδικά η σοσιαλδημοκρατία επιχειρεί να διαχειριστεί τη σημερινή κρίση με μέτρα που θα οδηγήσουν σε μια διέξοδο η οποία θα κυφορεί την επόμενη κρίση.

Και το ΠΑΣΟΚ; Η Ν.Δ. επιχειρούσε να δικαιολογήσει τα αντιλαϊκά οικονομικά μέτρα της υποστηρίζοντας ότι βρήκε άδεια ταμεία, καμένη γη, κ.λπ. Το ίδιο κάνει με τη σειρά του και το ΠΑΣΟΚ. Πράγματι όμως, το ΠΑΣΟΚ παρέλαβε μια άθλια οικονομική κατάσταση: παρακμή του παραγωγικού τομέα της οικονομίας· κυριαρχία του παρασιτισμού· ανεργία (επίσημα) της τάξεως του 12%· υποαπασχόληση, προσωρινή απασχόληση· έλλειμμα της τάξεως του 12%· δημόσιο χρέος της τάξεως του 90-100% του ΑΕΠ. Η Ελλάδα «προταθλήτρια της Ευρώπης» και ως προς αυτό. Και τα σκάνδαλα; Και η αντιμετώπιση των μεταναστών; Και ο ανερχόμενος ρατσισμός και η Ακροδεξιά;

Πώς φτάσαμε ως εδώ; Η σημερινή πραγματικότητα είναι η «νομοτελειακή» κατάληξη της όψιμης, αναρχικής και στρεβλής καπιταλιστικής ανάπτυξης της τελευταίας πεντηκονταετίας: πολιτική των δρόμων και του τουρισμού, ληστρική και απρογραμματίστη ανάπτυξη της βιομηχανίας, εξάρθρωση της ορεινής και ημιορεινής οικονομίας, πολιτική καταστροφής της αγροτικής οικονομίας συνολικά κ.λπ., κι από την άλλη, ξεπούλημα των κερδοφόρων κρατικών επιχειρήσεων. Σήμερα ο παραγωγικός τομέας αντιπροσωπεύει περίπου το 15% του λεγόμενου ΑΕΠ. Η Ελλάδα είναι μια χώρα με επιταχυνόμενη παρακμή, με

τον μισό πληθυσμό στην πρωτεύουσα (άλλη παγκόσμια πρωτιά) και με 20% του πληθυσμού να «ζει» κάτω από το όριο της φτώχειας.

Ανεργία, προσωρινή απασχόληση, μισθοί των 500 και των 600 ευρώ, συντάξεις των 300 και των 400 ευρώ, και τα «golden boys» (που δεν είναι boys); Πρόεδρος της Εθνικής: ετήσιες απολαβές 600.835 ευρώ. Πρόεδρος του ΟΤΕ: 580.000 ευρώ. Πρόεδρος του ΟΠΑΠ: 500.000 ευρώ. Πρόεδρος της ΕΡΤ: 347.000 ευρώ. Αυτά! Και κανείς δεν πρόκειται να δικαστεί για διασπάθιση δημόσιου χρήματος. Και κανείς δεν πρόκειται να διατυπώσει δημόσια ηθική καταδίκη για τους μεγαλοάρπαγες που χαριτωμένα αποκαλούνται golden boys.

Παρακμή του παραγωγικού τομέα της οικονομίας. Κατασπατάληση του δημόσιου πλούτου. Ξεπούλημα των κερδοφόρων κρατικών επιχειρήσεων. Ολυμπιάδα που στοίχισε 3,5 τρις. (κανείς δεν ξέρει πόσο). Τεράστιες δαπάνες για άχρηστους πολεμικούς εξοπλισμούς και, ταυτόχρονα, ψίχουλα για την παιδεία, την υγεία, τον πολιτισμό.

Τι θα κάνει λοιπόν το ΠΑΣΟΚ; Θα «τιμωρήσει» τα golden boys; Ίδωμεν. Θα προστατέψει τους πολίτες από την αστυνομική αυθαιρεσία; Είχαμε ήδη τα πρώτα δείγματα για το αντίθετο. Θα καταργήσει τους τρομονόμους που πρώτο νομοθέτησε; Θα ανακτήσει μέρος έστω των ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων; Ειδικότερα: τι θα κάνει με το λιμάνι του Πειραιά; Και τα «κολέγια»; Και το άρθρο 16 και τα ιδιωτικά «πανεπιστήμια»; Και το Κυπριακό, η FYROM, η Τουρκία μπροστά στην Ε.Ε.; Και προπαντός: πώς θα ανασυγκροτηθεί ο παραγωγικός τομέας της οικονομίας; Οι αρμόδιοι μιλούν για «πράσινη ανάπτυξη». Άλλο ένα ιδεολόγημα, που δεν θέτει καν το πραγματικό πρόβλημα μιας βιώσιμης και αξιόβιωτης ανάπτυξης.

Συνέπεια και αιτία των προηγούμενων: η Αθήνα και οι άλλες μεγαλουπόλεις. Το πρόβλημα του αθηναϊκού καρκινώματος δεν είναι μόνο οικονομικό, δηλαδή δεν είναι μόνο το γεγονός ότι η πρωτεύουσα, σαν «μαύρη οπή» καταβροχθίζει σημαντικό μέρος του εισοδήματος της επαρχίας και συνολικά του «εθνικού» εισοδήματος με τα εκατομμύρια των παρασίτων που διαβιούν στο «κλεινό αστυ». Είναι ταυτόχρονα πρόβλημα βιολογικής παρακμής του πληθυσμού, ψυχικής, πολιτισμικής και υπαρξιακής αποξένωσης. Κι όμως κανείς δεν μίλησε συγκεκριμένα για περιφερειακή ανάπτυξη, για αποκέντρωση, για μια μακρόπνοη πολιτική μείωσης του πληθυσμού της πρωτεύουσας, η οποία θα πρέπει να κηρυχθεί κλειστή πόλη: κλειστή ως προς την είσοδο, ανοιχτή προς την επαρχία.

Τι θα κάνει η Ν.Δ.; Για την ώρα σπαράσσεται, όχι για πρόγραμμα αλλά για το «αρχηγιλίσι». Τι θα κάνει το ΠΑΣΟΚ; Θα διαχειριστεί την κρίση στο πλαίσιο της νεοφιλελεύθερης πολιτικής και των εντολών της Ε.Ε., και με κύριο άξονα τα συμφέροντα του ελληνικού κεφαλαίου. Και η Αριστερά; Θα χάσει και τη σημερινή, τρίτη ευκαιρία να αναδειχτεί σε δύναμη αναγέννησης της ελληνικής κοινωνίας; Ίδωμεν!

Το σημερινό τεύχος εικονογραφείται με έργα του γλύπτη Ιωάννη Αβραμίδα, επιλεγμένα από τη Μαρία Κοκκίνου. Η *Ουτοπία* ευχαριστεί τον κύριο Αβραμίδα για την ευγενή παραχώρηση της σχετικής άδειας, καθώς και την κυρία Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα η οποία ευχαρίστως μας παραχώρησε το δικαίωμα αναπαραγωγής των έργων του καλλιτέχνη και της σχετικής συνέντευξής του από τον *Κατάλογο* της έκθεσης στην Εθνική Πινακοθήκη.

Μια επανόρθωση: Η μετάφραση του κειμένου του Hegel «Για το αγγλικό Νομοσχέδιο της εκλογικής μεταρρύθμισης (1831)» (τ. 85) έγινε από τον Θανάση Γκιούρα.

